

16.9.2018

MUISTUTUS

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry

Ala-Satakunnan Ympäristöseura ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Rauman seutu ry

Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
PL 110
00521 Helsinki

Asia:

ESAVI/8185/2017

Kokemäen Vesihuolto Oy:n Vesilain mukaisesta lupahakemuksesta ja valmistelulupahakemuksesta pohjaveden ottamiseksi Kuninkaanmännyn pohjavedenottamolta Koomankangas-Ilmiinjärven pohjavesialueelta, Säkölässä, ESAVI/8185/2017.

Allekirjoittajat haluavat tuoda esiin huolensa muutamiin pohjavedenottohankkeen synnyttämiin ympäristöriskeihin, sekä hankehakemuksen perustana olevien tausta-aineistojen puutteisiin. Vesilain mukaisesta lupaa ei tule myöntää ennen lisäselvitysten teettämistä. Valmistelulupaa ei myöskään tule antaa lupakäsittelyn ajaksi.

Pohjaveden riittävyys ja koepumppaukset

Pohjaveden riittävyys ei käy kaikilta osin yksiselitteisesti ilmi hankehakemuksesta, eikä sen liitteistä. Lisäksi otolla voi olla merkittäviä luontovaikutuksia, vaikka keskimäärin vedenotto olisikin kestävällä tasolla.

Koepumppaukset on suoritettu marraskuun 2015 ja huhtikuun 2016 välisenä aikana.

Ilmatieteenlaitoksen Kokemäen Tulkkilan sääaseman tietojen mukaan koepumppauksen aikana satoi 16 % enemmän kuin samana aikana keskimäärin vuosina 1981 - 2010. Lauhana ja sateisena talvena tehty koepumppaus ei välttämättä anna luotettavaa kuvaa vedenoton vaikutuksista pohjaveden tasoon esimerkiksi kuivan kesän 2018 kaltaisena ajanjaksona.

Pohjavesivarantojen kestävä käytön kannalta tulisi selvittää veden riittävyys uusien koepumppauksin myös vähävetisenä aikana. Tällöin myös hankkeen vaikutukset Pitkälän ja Ilmiinjärven vedenkorkeuteen ja -laatuun tarkentuisivat. Tarvittaessa vedenottoa tulee lupahdoissa säädellä huomioiden minivirtaamatilanteet lähialueen järvissä asettamalla riittävän tiukat rajat vedenotolle vähävetisinä aikoina. Pohjavedenkorkeudelle hankealueella tulee asettaa alaraja, jota ei saa alittaa.

Köyliönjärven osalta mahdollisista muiden hankkeiden kanssa yhdessä syntyviä kielteiset yhteisvaikutukset tulee selvittää yhdessä muiden hankkeiden tai toimijoiden kanssa. Tällaisia ovat mm. muut alueen vedenottohankkeet.

Hankealueen luontoarvot

Hankkeen vaikutusalueella esiintyy pohjavesistä riippuvia ekosysteemejä huomattava määrä. Lähteitä ja lähteikköjä on runsaasti myös Natura-alueen ulkopuolella. Lisäksi vaikutukset lähijärvien ja suojelusoiden tilaan herättävät huolta. Suunniteltu vedenotto vähentää purkautuvan pohjaveden määrää hankealuetta ympäröiville suoalueille ja Ilmiinojaan. Purkautuvan veden määrä vähenee myös Mustaojaan, joka laskee Köyliönjärveen.

Pohjavesitutkimuksen mukaan mm. Ränkimyssuon edustava lähteikkö kuuluu hankkeen

vaikutusalueeseen. Hankkeen vaikutuksia lähteisiin tai muihin pohjavesivaikutteisiin elinympäristöihin ei ole kuitenkaan millään tavalla selvitetty. Lähteisyyttä esiintyy alueella laajalti muuallakin. Muun muassa Natura tarveharkinnan yhteydessä mainitaan, että Natura-alueelta löytyi vuonna 2015 tihkupintainen lähdealue Köyliönjärven pohjoisosan Natura-alueen itäreunalta. Tätä kohdetta ei löydy peruskartalta. Mahdollisesti vastaavia kohteita on myös vedenoton vaikutusalueellakin lisää. Vaadimme, että alueen lähteet ja lähteiköt tulee kartoittaa, sekä selvittää niiden luonnontila ja luontotyytit. Luonnontilaiset ja sen kaltaiset lähteet, sekä lähdesuot on suojeltu. Näiden suojeluperuste tulee Metsälain 10 § mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön, sekä Vesilain mukaisen vesiluontotyytin perusteella.

Aivan pohjavedenottohankkeen tuntumassa sijaitsee Iso-Kakkurinsuon soidensuojelualue S-105, 93,1 ha. Iso-Kakkurinsuolla on runsaasti pohjavesivaikutteisia välikköpintoja ja allikoita. Hankkeen vaikutukset suojelualueen luonnontilaan tulee selvittää, koska suojelualue on yhteydessä viereiseen Pieni-Kakkurinsuo -nimiseen ojitettuun suoalueeseen. Pieni-Kakkurinsuo on selkeästi hankkeen vaikutusalueella.

Vaikutukset Köyliönjärven Natura-alueisiin

Köyliönjärven Natura-alueisiin liittyen on teetetty Natura tarveharkinta. Arvion mukaan varsinaista Natura-arviota ei alueelta tarvitse tehdä. Tarveharkintaselostuksesta käy kuitenkin ilmi, että tarveharkinta on osin jouduttu tekemään vaillinaisen tiedon perusteella. Tähän, ja varovaisuusperiaatteeseen, vedoten esitämme, että alueelta tulee teettää lisää esiselvityksiä ja laatia Natura-arvio.

Naturan tarveharkinta -raportissa kerrotaan, että Köyliönjärven Natura-alueen luontotyyppien ja lajien keskeisimpänä uhkana on nähty järven rehevyytason merkittävä nousu. Lisäksi mainitaan, että vesitaseen ja fosforitaseen laskentaan liittyy jonkin verran epävarmuutta johtuen osittain puutteellisista lähtötiedoista esimerkiksi valuma-alueen virtaamien osalta. Köyliönjärvi on pintavesityypiltään runsasravinteinen järvi ja sen ekologinen tila on ylirehevyyden vuoksi luokiteltu välttäväksi; etenkin fosforipitoisuuksien trendi on nouseva. Köyliönjärven hoito- ja käyttösuunnitelmassa keskeisenä uhkana Natura-alueen luonto- ja lintudirektiivin luontotyypeille ja lajeille todetaan ulkoisesta ja sisäisestä kuormituksesta johtuva rehevöityminen. Tarveharkinta-raportissa todetaan: ”Vedenottohankkeen mahdolliset vaikutukset Natura-alueen luontotyypeihin tai lajeihin olisivat todennäköisesti pitkällä aikavälillä rehevöitymistä edistäviä.” ja ”...vaikutuksia Köyliönjärven pohjoisosan Natura-alueeseen esim. umpeenkasvun kiihtymisenä ja kasvilajiston muutoksina.”

Järveen tuleva ulkoinen ja sisäinen fosfori- ja typpikuormitus edistää rehevöitymistä ja voi heikentää järven luontotyyppin ”luontaisesti runsasravinteiset järvet” edustavuutta.

Vesienhoidon tavoitteena koko EU:ssa on saavuttaa pinta- ja pohjavesien vähintään hyvä tila, eikä vesien tila saa myöskään heiketä. Keskimääräinen fosforipitoisuus kasvaisi hankkeen myötä laskennallisesti noin 4 %. Tällä voi olla myös vaikutuksia järven rehevöitymiseen entisestään yhdessä muun ulkoisen ja sisäisen kuormituksen kanssa, ja tätä kautta Natura luontotyyppiin **Luontaisesti runsasravinteiset järvet** (3150).

Naturan vuoden 2016 päivityksen yhteydessä on esitetty lisättäväksi luontotyyppi **Fennoskandian lähteet ja lähdesuot** (7160). Tämä tulee ottaa huomioon arvioitaessa hankkeen vaikutuksia alueen Natura-luontotyypeihin.

Tarveharkinta-raportissa todetaan, että Köyliönjärven lähteistä ja niiden lajistosta ei ole tarkempia tietoja, eikä alueesta ole tehty perusteellista kasvillisuuskartoitusta, joten vaikutuksia ei voida täsmällisesti arvioida.

Tarveharkintaa ei mielestämme voi suorittaa, mikäli tietoa ei ole riittävästi ratkaisun perusteeksi. Tätäkin taustaa vastaan lisäselvitykset kasvillisuudesta ja lähdealueista, sekä Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen Natura-arvio, tulee tehdä, koska Naturan peruseriaatteen mukaan Natura-alueen eheyden, ekologisen rakenteen ja toiminnan tulee säilyä elinkelpoisena myös pitkällä aikavälillä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry
Kari Ylikoski, puheenjohtaja

Ala-Satakunnan Ympäristöseura ry
Niina Laihonen, puheenjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Rauman seutu ry
Aleksi Reini, puheenjohtaja

Porissa 16.9.2018

Lähteet:

Hakemusasiakirjat. AVI-LupaTietopalvelu: ESAVI/8185/2017

Natura 2000 tietolomake 2015: Natura 2000 –tietolomake. Köyliönjärvi FI0200032. URL: <http://paikkatieto.ymparisto.fi/natura/tietolomakkeet/FI0200032.pdf>

Paloheimo, A. (2010). Köyliönjärvi – tila, kuormitus ja kunnostus. Pyhäjärvi-instituutin julkaisuja, sarja B, nro 15.

Tarvainen, M. (toim,) (2012). Köyliönjärven Natura 2000 –alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. Pyhäjärvi-instituutin julkaisuja, sarja B, nro 23.